

Boj za práva žen je vysoce aktuální

Každý rok se pokroková veřejnost připomíná den 8. března jako mezinárodně uznávaný den žen, svátek dnes stanovený Organizací spojených národů. Když 8. března 1908 švadleny v New Yorku vyšly do ulic a požadovaly volební právo, lepší pracovní podmínky a zákaz práce dětí, bylo to na tuto dobu něco nevídaného. Takzvané demokratické buržoazní republiky či konstituční monarchie volební právo natož účast žen v nich nepřiznávaly. Výrazně nižší mzda a pro ženy byla v té době i ve Spojených státech amerických brána jako naprostá samozřejmost, N všechna povolání mohly ženy v té době zastávat, ne všechny mohly studovat střední a vysoké školy a mnohde bylo „nemyslitelné“, aby zastávaly významné vědecké funkce. Pro příklad vzpomeňme Marie Curie-Sklodowskou. Ta ještě v roce 1911 nebyla o jeden hlas zvolena do Francouzské akademie věd. Ostatně Francie přiznala ženám volební právo až o druhé světové váce. Taková byla tehdejší demokracie a pohled buržoazní morálky na společnost Když newyorské švadleny vyšly v počtu téměř patnácti tisíc do ulic, aby demonstrovaly za svá základní lidské práva a důstojnost byly mnohé z nich, za tento čin propuštěny z práce. Ostatně v čem se dnešní doba v tomto případě liší.

Ženy v České republice mají průměrný plat o více než pětinu nižší než muži. Ženy jsou tlačeny do přijímání kratších pracovních úvazků, úvazky na dobu určitou a i hůře ohodnocené. Nerovnost je druhá nejvyšší v Evropské unii, pokud srovnáme takzvaný medián výdělků. Přitom mají dnešní vládnoucí elity a Evropská unie a různé nevládní organizace má plná ústa tzv. genderového vyváženého postavení mužů a žen. Realita je však mnohem tvrdší.

Pokus newyorských švadlen nebyl v USA jediný. Jeden z prvních pokusů se objevil již v roce 1857, kdy ve Spojených státech v březnu stávkovaly ženy pracující v textilních továrnách za zlepšení pracovních podmínek. Po roce 1908 se protesty žen za lepší pracovní podmínky, stejnou mzdu za vykonanou práci a volební právo přelévaly dále. Svátek žen byl poprvé slaven 28. února 1909 po vyhlášení Americkou socialistickou stranou. Na první mezinárodní ženské konferenci Druhé internacionály v Kodani v srpnu 1910 prosadila německá socialistka Klára Zetkinová pořádání mezinárodního svátku, tehdy ještě bez určení pevného data. Od roku 1911, kdy byl poprvé slaven v Německu, Rakousku-Uhersku, Švýcarsku, Dánsku a USA, mezi jeho cíle patřilo volební právo žen. Pevné datum nebylo stanoveno, bývalo v únoru a březnu.

Datum 8. března se ustálilo až po první světové válce, zejména pod vlivem velké demonstrace v Petrohradě roku 1917 těsně předcházející únorové revoluci, která se konala poslední neděli v únoru dle juliánského kalendáře, což odpovídá 8. březnu kalendáře gregoriánského. Svátek se rychle rozšířil, jeho obsah kolísal od politického a feministického protestu po apolitickou socialistickou obdobu [Dne matek](#)

Od roku 1975 je svátek oficiálně uznán Organizací spojených národů a je připomínán jako den mezinárodní solidarity žen za rovnoprávnost, spravedlnost, mír a rozvoj. Konečně od roku 2004 se zásluhou komunistické strany vrátil MDŽ jako významný den i do českého kalendáře.

Co je podstatné, že záměrné vytvářené pseudoproblémy, různé gendery, zpochybňování základních mezinárodních úmluv, různý výklad Úmluvy Rady Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách a domácímu násilí (tzv. Istanbulská úmluva), skutečnu rovnost nepřinese. Je třeba mít úctu k ženám nejen slovně vyjádřeno, ale rovněž ji v praxi respektovat. Jestliže žena na čajové plantáži dře za několik dolarů na den a o jejich právech ji poučuje žena z nevládní neziskové organizace placené vládami a mezinárodními organizacemi, jenž bere na hodinu to co žena z plantáže za celý rok a mezinárodními organizacemi není něco v pořádku. Svět si hraje na rovné postavení a pravidla určují velké nadnárodní korporace. Po desetiletí těžce vybojovávaná práva jsou šmahem odhazována bez jakýchkoliv skrupulí vládami, pokud je již nepotřebují. Kapitalistické vykořisťování člověka člověkem je stále největší problém dneška. Největším dárkem pro ženy nejen k jejich mezinárodnímu dni bude, když nezapomeneme odkazu všech žen bojující za lepší život pro sebe, své děti, za mír ve světě, když odmítneme rozrůstající se hrozbu fašismu a válku v jakékoliv podobě, na kterou právě ženy a děti doplácí nejvíce.

Stanislav Grospič místopředseda ÚV KSČM, poslanec